

BUDGET 2023

Tibro kommun

[tibro.se](https://www.tibro.se)

Produktion: Tibro kommun
Layout och textbearbetning: Christina Froh
Omslagsbild: Tobias Olsson
Övriga fotografer: Peter Legendi och
Christina Froh

Innehåll

Tibro kommuns budget fastställs av kommunfullmäktige. I dokumentet presenteras bland annat kommunens vision och strategiska mål, de ekonomiska förutsättningarna som ligger till grund för budgeten, kommunens resultat-, balans-, kassaflödes- och investeringsbudget samt nämndernas ekonomiska ramar. De strategiska målen gäller under en fyraårsperiod medan beslut om skattesats och budget gäller för 2023.

1

Inledning

Kommunalrådet har ordet	4
Organisation och politiskt styre	5
Budget 2023 i korthet	6
Vision och styrmodell	8

2

Budgetförutsättningar

Omvärldsanalys	10
Budget 2023-2025	12
Väsentliga personalförhållanden	15

3

Strategiska mål

Mål 1	16
Mål 2	17
Mål 3	18

4

Finansiella rapporter

Resultatbudget	19
Balansbudget	20
Kassaflödesbudget	21
Driftbudget	22
Investeringsbudget	24

Nuvarande och tillträdande kommunalråd om budgetåret 2023:

Fortsatta framtidssatsningar och återhållsamhet

Rolf Eriksson och Jan Hanna ser framför sig viktiga investeringar för Tibro, trots ett ansträngt kommande budgetår.

Många kommuner drar åt svängremmen 2023. Efter ett antal goda ekonomiska år väntar kärvare budgetår. – Det gäller även Tibro kommun. Kommunstyrelsen lägger ett förslag till budget för 2023 med både satsningar och minskade ramar. Det ekonomiska läget är svårt, säger avgående kommunalrådet Rolf Eriksson.

Efter åtta år som kommunalråd lämnar Rolf Eriksson över till Jan Hanna, som blir ny ordförande i kommunstyrelsen den 1 januari 2023. Med Jan i spetsen kommer Socialdemokraterna att leda kommunen tillsammans med Centern och Liberalerna, på samma sätt som under den förra mandatperioden, även om det blir i minoritet den här gången.

Jan tillträder posten som kommunalråd när kommunens ekonomi utsätts för inflation och höga priser på energi och mat.

– Kommunen står onekligen inför stora utmaningar, konstaterar Jan Hanna. Det gäller inte minst socialnämnden, som går in i 2023 med en obalans gentemot budget. Vi höjer skatten nästa år med 50 öre. Skattehöjningen görs för att möta kommande

”Även om 2023 är kärvt ekonomiskt så fortsätter vi satsningarna på skolan och på att få fler i arbete.”

investeringsbehov. Skattehöjningen görs alltså inte för att mildra ansträngda budgetramar i nämnder och styrelser.

Det avgående kommunalrådet Rolf Eriksson konstaterar att det blir viktigt att nämnder och styrelser håller sina budgetar.

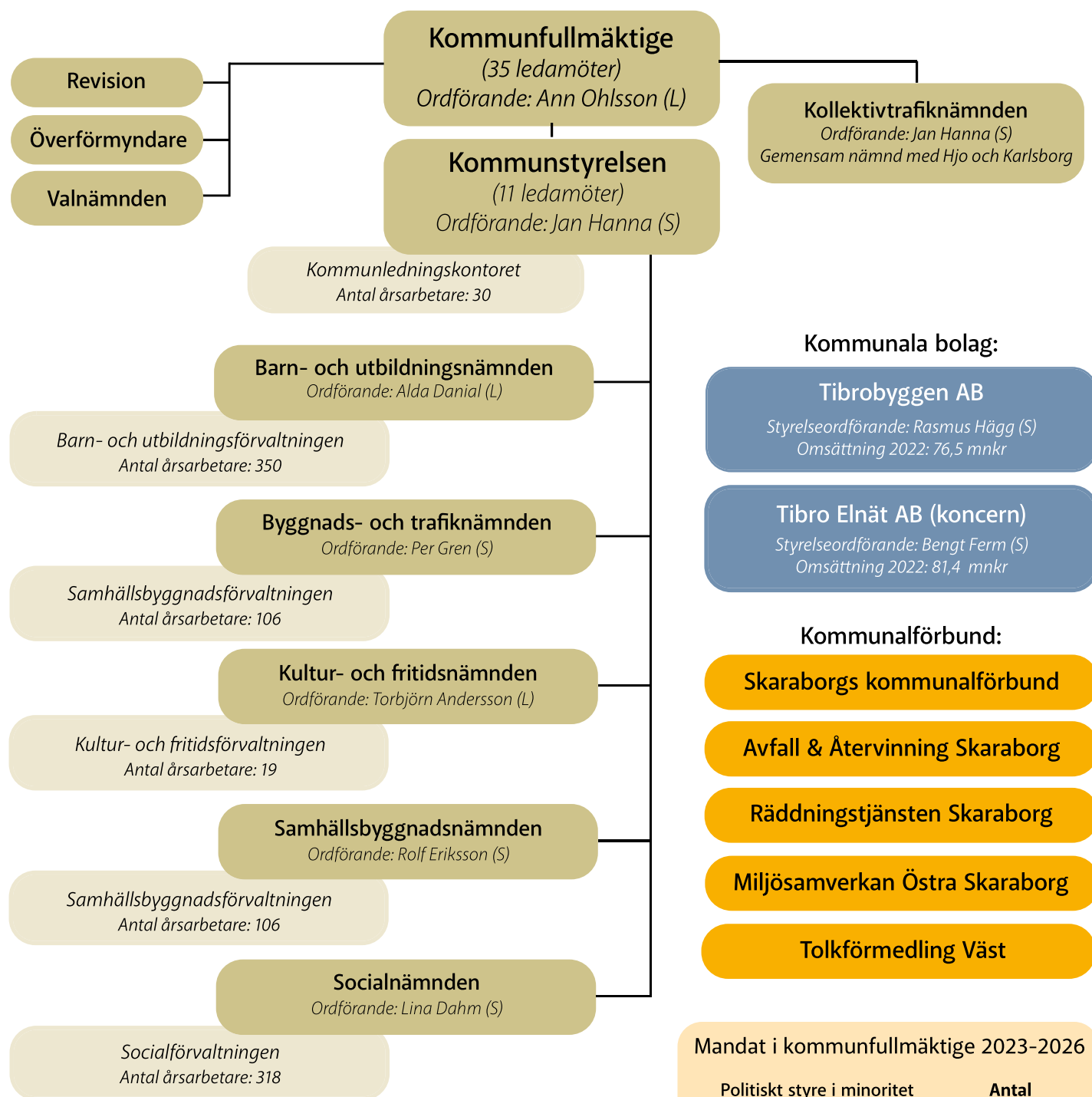
– Vi vet inte om regeringen tänkt sig någon form av kompensation till kommunerna för den höga inflationen. Det är dock inget vi kan räkna med i budgeten. Lågkonjunkturen påverkar oss alla, även kommunen. Som en extra utmaning ökar dessutom kostnaderna för de anställdas pensioner kraftigt de två närmaste åren, säger han.

Ett ekonomiskt kärvt 2023 väntar, men den ansträngda budgeten till trots sker en del satsningar:

– Vi fortsätter satsningen på att få fler medborgare i arbete och minska antalet som behöver försörjningsstöd. Vi fortsätter också de omfattande satsningarna på skolan. 2023 avslutas både ombyggnationen av Fägelvikskolan och nybygget av Ransbergs skola, framhåller Jan. Han fortsätter:

– Senare under mandatperioden vill vi inleda ombyggnation av Smulebergsskolan till ny förskola. Vi vill också satsa på nya äldreomsorgslokaler och utveckla stationsområdet.

Organisation och politiskt styre

Tibro kommuns organisation består av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, fem egna facknämnder samt kollektivtrafiknämnden som är gemensam med grannkommunerna Hjo och Karlsborg. Kommunen har två helägda bolag samt är medlem i fem kommunalförbund.

Verksamheten leds av kommunfullmäktige och dess verkställande organ kommunstyrelsen. Varje nämnd verkställer kommunfullmäktiges beslut. I de helägda kommunala aktiebolagen tillsätter kommunfullmäktige styrelse och respektive styrelse utser verkställande direktör. Kommunfullmäktige utser kommunens representanter i kommunalförbundens styrelser.

Mandat i kommunfullmäktige 2023-2026

Politiskt styre i minoritet	Antal
Socialdemokraterna	11
Liberalerna	3
Centerpartiet	3
Opposition	
Moderaterna	6
Kristdemokraterna	3
Sverigedemokraterna	8
Vänsterpartiet	1
Totalt	35

Budget 2023 i korthet

Budgeterat resultat 2023

14,2 mnkr

Det budgeterade resultatet för 2023 motsvarar 1,8 % av intäkterna från skatter och generella statsbidrag.

Skattesats

21,71 %

Skattesatsen höjs med 50 öre. Vilket ger 12,4 mnkr i ökade skatteintäkter.

Skatter och statsbidrag

771 mnkr

Budgeterade intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämningsystem ökar med 47 mnkr jämfört med budget 2022.

2022 års budgetarbete har präglats av stor osäkerhet gällande den höga inflationen och de kraftigt ökade pensionskostnaderna. För att nå en ekonomi i balans och en god resultatnivå har skatten höjts med 50 öre. Det ekonomiska läget är ansträngt under planperioden och då särskilt under 2023 och 2024.

Budgeten för 2023-2025 baseras på att kommunen har 11 400 invånare den 1/1 2022 och att befolkningen sedan ökar med 25 invånare per år.

Den kommunala skattesatsen höjs med 50 öre från 21,21 % till 21,71 %. Detta ger 12,4 mnkr i ökade skatteintäkter 2023.

Kommunens pensionskostnader ökar drastiskt mellan 2022 och 2023. Ett nytt pensionsavtal för kommunanställda och framför allt den höga inflationen innebär att kostnaderna ökar med 22,5 mnkr. Nuvarande prognos pekar på en ytterligare ökning med 5 mnkr 2024. Därefter väntas kostnaderna minska med 18 mnkr till 2025.

Nämnderna har sammantaget ett besparingskrav på 3 mnkr i budget 2023. De ges kompensation för faktiska löneökningar. Inflation på varor och tjänster har kompenserats med 2,5 %, undantaget livsmedel och hyror externt förhyrda lokaler som getts högre kompensation.

Inflationen 2022 och 2023 förväntas bli klart högre och kommunstyrelsen kommer följa utvecklingen och dess påverkan på nämnderna.

Socialnämnden har erhållit ett tillskott på 4,3 mnkr för att fler äldre innebär ökade kostnader. Den satsning mot arbetslöshet och utanförskap som inleddes 2022 fortgår 2023 med samma anslagsnivå, 3,5 mnkr.

I investeringsbudgeten för 2023-2025 finns tre större projekt. De två pågående skolprojekten; nybyggnationen av en skola i Ransberg (85 mnkr) och ombyggnation av Fågelvikskolan (148 mnkr), färdigställs under 2023. 2025 planeras en ombyggnation av Smulebergsskolan till förskola.

För att finansiera de höga investeringsnivåerna behöver kommunen låna ytterligare 164 mnkr under 2023-2025. Kommunens låneskuld väntas vid utgången av 2025 uppgå till 409 mnkr.

Med en förväntad värdetillväxt om 4-5 % per år så bedöms kommunens placeringar 2025 uppgå till 282 mnkr.

"Skattehöjning, besparingskrav men också fortsatta satsningar i ett ansträngt ekonomiskt läge"

Kommunala bolag

Kommunens helägda bostadsbolag, AB Tibrobyggen har från och med 2022 en egen förvaltningsorganisation efter att tidigare köpt förvaltningstjänster genom Riksbyggen. Tibro Elnät AB är också helägt av Tibro kommun och tillhandahåller elnät inom sitt koncessionsområde som omfattar Tibro och Fagersanna tätort samt omkringliggande landsbygd. Dotterbolaget Tibro Energi AB erbjuder optiskt fibernät för datakommunikation samt tjänster avseende el, TV samt bredband.

AB TIBROBYGGEN

Budgeterat resultat 2023

0,4 mnkr

Antal lägenheter: 788 st
Total yta: 74 994 kvm varav 51 807 kvm bostäder och 23 187 kvm lokaler

TIBRO ELNÄT AB med koncern

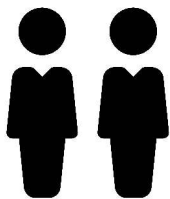
Budgeterat resultat 2023

0,2 mnkr

Antal elhandelskunder: 4 371 st
Antal bredbandsanslutningar: 3 737 st

Tibro i siffror

Den 31 december 2021 var 11 281 personer bosatta i Tibro. Tibro har en förhållandevis stor andel unga och personer över 65 år i förhållande till andelen kommuninvånare i arbetsför ålder. Från 2011 och framåt har kommunens befolkning ökat med drygt 600 personer. Efter att ha toppat 2014-2015, med ökning på över 100 invånare per år, har ökningstakten avtagit något.

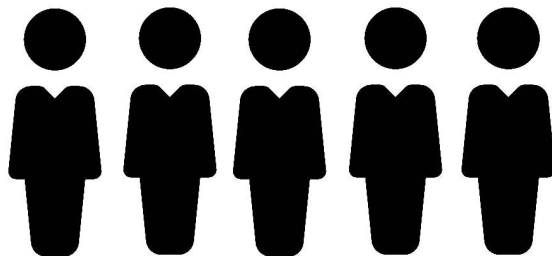

0-17 ÅR
20,7 %

Medelålder

43,9 år

I Tibro var medelåldern 43,9 2021, vilket är något högre än för riket i stort där medelåldern är 41,6 år. (Källa: SCB)

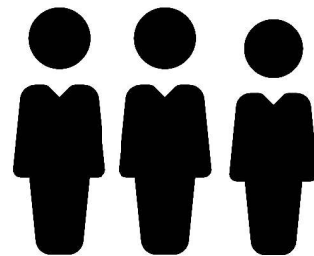

18-64 ÅR
54,6 %

Utbildningsnivå

16,6 %

Med högutbildade avses de med minst treårig eftergymnasial utbildning. Andelen högutbildade i Tibro uppgår till 16,6 % jämfört med riket på 30 %. (Källa: SCB, 2021)

65+
24,7 %

Arbetslöshet

7,1 %

I september 2021 var 7,1 % av den registrerade arbetskraften i Tibro arbetslös. Jämförelsetal: Riket 6,6 %, Västra Götalands län 6,9 %. (Källa: Arbetsförmedlingen)

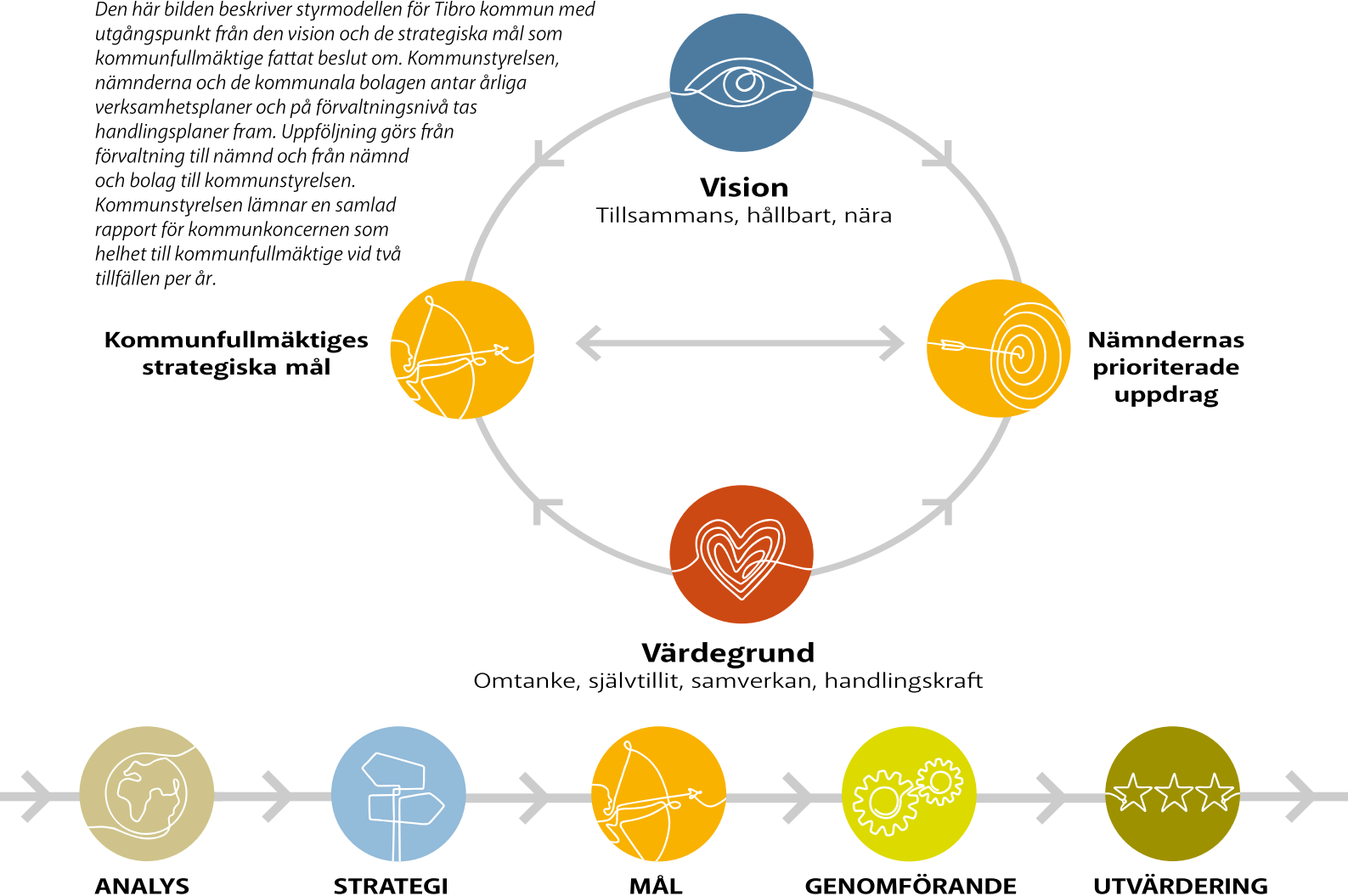
Investeringsbudget för 2023:

159 mnkr

De största planerade investeringarna är byggnationen av Ransbergs skola och ombyggnationen av Fågelviksskolan. Läs mer om investeringsbudgeten på sidorna 24 och 25.

Vision och styrmodell

Den här bilden beskriver styrmodellen för Tibro kommun med utgångspunkt från den vision och de strategiska mål som kommunfullmäktige fattat beslut om. Kommunstyrelsen, nämnderna och de kommunala bolagen antar årliga verksamhetsplaner och på förvaltningsnivå tas handlingsplaner fram. Uppföljning görs från förvaltning till nämnd och från nämnd och bolag till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen lämnar en samlad rapport för kommunkoncernen som helhet till kommunfullmäktige vid två tillfällen per år.

Tibro kommun har en styrmodell som utgår från den vision och de tre kommunövergripande strategiska målen som kommunfullmäktige fastställt.

Tibro kommuns styrmodell utgår från visionen. Av visionen följer strategiska mål och indikatorer som beslutas av kommunfullmäktige. Visionen beskriver ett önskat framtida tillstånd och de strategiska målen beskriver de områden som är prioriterade och som leder mot visionen.

Strategiska mål och verksamhetsplaner

Vart fjärde år antar kommunfullmäktige strategiska mål, som är styrande för kommunens arbete. Utifrån de strategiska målen fastställer nämnder och styrelser årligen verksamhetsplaner med prioriterade utvecklingsområden och uppdrag som ska bidra till att målen förverkligas samt en övergripande fördelning av de ekonomiska resurserna.

Uppföljning

Analys och uppföljning görs i delårsrapporten i augusti samt i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för de strategiska målen redovisas. Uppföljningen görs som en samlad bedömning och baseras bland annat på utfall för fastställda indikatorer, nämndernas analyser av måluppfyllelse, uppföljning av styrdokument samt effekterna av olika insatser.

Med hjälp av visionen, de strategiska målen, löpande uppföljningar, omvärldsanalyser och den sammanvägda årliga sammanställningen av måluppfyllelsen skapas en fungerande styrkedja, som binder ihop de olika nivåerna i den kommunala organisationen. Det ger goda förutsättningar för att bedöma hur väl kommunen klarar sitt uppdrag, vilken effekt olika kommunala satsningar har och vilka vägval och beslut som krävs för en långsiktigt hållbar utveckling av den kommunala verksamheten.

Agenda 2030

Tibro kommuns strategiska mål hänger tätt ihop med målsättningarna i Agenda 2030. Agenda 2030 består av 17 globala mål och utgör ett globalt ramverk för hållbar utveckling och är antaget av FN:s generalförsamling.

Begreppet hållbar utveckling är viktigt för Tibro kommuns långsiktiga planering och innehåller tre dimensioner som är ömsesidigt beroende av varandra; ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. De strategiska målen är kopplade till ett eller flera av de 17 globala målen.

Visionen: TILLSAMMANS - HÅLLBART - NÄRA #viärtibro

VI SKAPAR TILLSAMMANS

Vi har en medskapandekultur och en samarbetsanda som sticker ut – vi utvecklar Tibro tillsammans. Gemenskap är viktigt för oss och vi vill att du ska vara en del av den. Här finns en stolt hantverkstradition, en entreprenörsanda utöver det vanliga och ett rikt föreningsliv som skapar arbetstillfällen och möten människor emellan. Med engagemang och handlingskraft löser vi framtidens utmaningar. Tillsammans är vi Tibro.

NÄRA LIVSKVALITET

Här är du alltid nära. Nära relationer, nära möten och nära upplevelser. Nära naturen, fritidsområden och vatten. Nära arbete och utbildning, oavsett om du promenerar, pendlar eller ansluter digitalt. Vår goda tillgänglighet och service gör att du alltid kan känna dig trygg, vem du än är. Tack vare det nära samhällets fördelar finner vi livskvalitet, både idag och imorgon.

HÅLLBARA VAL

I Tibro nyttjar vi våra gemensamma resurser och tar vara på våra goda förutsättningar för att bidra till ett mer hållbart samhälle. Vi värnar goda uppväxtvillkor för våra barn och unga – såväl som för kommande generationer. Här ser vi varandra och välkomnar mångfald. Med attraktiva boendemiljöer, goda kommunikationer och utrymme för flexibilitet är det enkelt att göra hållbara livsval. Genom cirkulär ekonomi, lokal produktion, kreativitet och idériakedom lägger vi grunden för en hållbar framtid.

Med visionens tre grundpelare som bas skapas mål och strategier som ligger till grund för både operativa beslut och strategiska vägval.

AGENDA 2030 – FN:s globala hållbarhetsmål

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som innehåller 17 globala mål för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. De globala målen syftar till att utrota fattigdomen, stoppa klimatförändringarna och skapa trygga och fredliga samhällen. Tibro kommuns strategiska mål är kopplade till ett eller flera av de globala målen.

Budgetförutsättningar

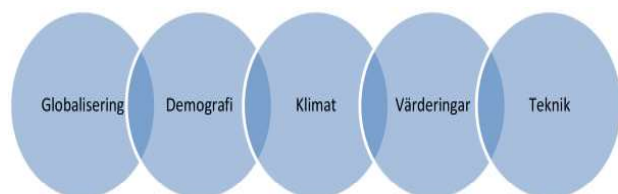
Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen ska ge ett helhetsperspektiv och bidra till en bred förståelse för hur trender och förändringar långsiktigt påverkar möjligheterna att nå Tibros vision – tillsammans, hållbart, nära – och de strategiska målen. Omvärldsanalysen ska skapa handlingsberedskap i Tibro kommun som organisation.

Omvärldsanalysen stödjer en verksamhetsnära planering där varje nämnd och styrelse bryter ner de långa perspektiven till konsekvenser och slutsatser i sina verksamheter.

Tibro kommun står som alla kommuner inför stora förändringar. Förväntningarna på välfärden ökar i snabb takt och det ger stora utmaningar, inte minst för att andelen förvärvsarbete minskar och andelen barn och äldre ökar, färre ska försörja fler. Teknikutvecklingen går snabbare och snabbare. Klimatet förändras och påverkar oss och vanor och beteenden måste förändras. Urbaniseringen fortsätter. För att möta utmaningarna och de ändrade kraven behöver ny teknik nyttjas för att skapa såväl kvalitetsvinster som hållbarhetsvinster och ekonomiska vinster. Vi behöver bygga framtidens samhälle tillsammans så att allas resurser tas tillvara.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, pekar i skriften Vägval för framtiden ut fem övergripande trender som alla har påverkan på kort eller lång sikt.

Trenderna har bärighet i Agenda 2030 och de tre dimensionerna för hållbarhet; ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Att möta de komplexa utmaningarna och frågorna kring hållbar utveckling kräver helhetssyn. Förändrade förhållningssätt, nya arbetsmetoder och nya former av samarbete behövs.

Demografiska utmaningar, ökade krav på välfärden samt delaktighet

Samhällsplaneringen behöver vara flexibel för att möta demografiska förändringar över tid. Medborgare vill att välfärden ska vara likvärdig och rättvis över hela landet, men vill samtidigt påverka den lokalt. Önskan om valfrihet ihop med rättighetstänkande utmanar kommunerna. Den lokala nivån blir allt viktigare då kontakter, samverkan och nätverk med näringslivet och civilsamhället – föreningar, nätverk och organisationer – sker lokalt. Det är här den lokala förståelsen finns och det är här som möten mellan människor sker.

Stad, land och ny teknik

Urbaniseringen pågår i hela vårt samhälle. Men det finns även en rörelse i omvänd riktning – från det större till det lite mindre. I det senare ligger en stor möjlighet för Tibro att stärka sin

position som boende- och verksamhetsort. Teknikutvecklingen är en stark övergripande förändringskraft. Digitalisering innebär nya möjligheter då det bland annat blir lättare att bo och verka på landsbygden. Många kommunala verksamhetsområden kommer att kunna effektiviseras. Men teknikutvecklingen innebär även andra förväntningar och ökade krav från medborgarna.

Tillit samtidigt som ökad polarisering

Sambandet mellan hög tillit och välfärdsindikatorer som god hälsa, låg kriminalitet, hög grad av trygghet och uppskattad lycka är väl dokumenterad i forskning. Sverige är ett av de länder med högst tillit i världen.

Tillit är något som tar lång tid att bygga upp men som snabbt kan raseras. Ökade inkomstklyftor, skillnader mellan stad och land, främlingsfientlighet, kulturkrockar och ett nytt medielandskap som förstärker åsiktsskillnaderna har skapat sprickor mellan människor. Trots detta har tilliten i Sverige under lång tid varit oförändrad. Statistiken har dock visat att den har minskat den senaste tiden, en trend som är allra tydligast bland de yngre. Människors tillit till varandra och till samhällsinstitutionerna är grundläggande för både den ekonomiska utvecklingen och den offentliga välfärden. En viktig aspekt är möjligheterna att arbeta. I Sverige är kompetenskraven på arbetsmarknaden höga och risken är stor att de med bristfällig utbildning eller svaga kontaktnät även på lång sikt ställs utanför arbetsmarknaden, vilket kan leda till ett upplevt utanförskap.

Demokratin i Sverige är på många håll stark, men samtidigt sker polariseringar i samhället där avståndet mellan grupper ökar och tilliten till det offentliga gungar. För att möta utmaningarna behöver kommunen arbeta med att öka förtroendet och skapa en relation till invånarna och olika aktörer i kommunen.

Ledarskap

I en värld där förändringar mer och mer blir en del av vardagen ställs krav på att ha en organisation som klarar av att ställa om och anpassa sig efter nya förutsättningar. För detta krävs ett utvecklat förändringsledarskap. Samarbete och samordning har blivit allt mer avgörande för att nå resultat. Utvecklad anpassningsförmåga, ökad delaktighet, ständiga förbättringar samt ständigt lärande är väsentliga delar för att möta förändringstakten. Tillitsbaserad ledning behöver tillämpas för att möta de komplexa samhällsutmaningarna.

Kompetensförsörjning, nätverkssamhälle, samverkan

Den globala, nationella och lokala trenden där vi går från kunskaps- till nätverkssamhälle har kopplingar till trenden med minskad tillit. Individuell kunskap blir inte lika viktig som tidigare. Det är istället människor, organisationer och företag med goda nätverk som vi har förtroende för som får en större betydelse. Det finns behov av att bygga upp dialog- och samverkanskompetensen. Många kommuner har svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper och det skapas konkurrens om kompetensen. Andra kompetenser och nya yrken kan bidra till att lösa kompetensförsörjningen.

Konjunktur och sysselsättning

2021-2022 har inneburit en mycket stark konjunkturutveckling och en återhämtning efter den ekonomiska chock som covid-19-pandemin innebar under 2020. Under 2022 har dock inflationen rusat både i Sverige och omvärlden. Kriget i Ukraina är en viktig anledning till inflationen som påverkat inte minst energipriserna, men även andra produkter där Ryssland, Belarus och Ukraina är viktiga för världsmarknaden.

I september uppgick inflationen i Sverige till 10,8 % (KPI) eller 9,7 % (KPIF) om man tar bort ränteeffekter. Den höga inflationen har fått centralbanker runtom i världen och Sverige att kraftigt höja styrräntorna. Bedömningarna pekar mot att Sverige 2023 befinner sig i en lågkonjunktur. Både Sveriges Kommuner och Regioner (oktober) och regeringen (november) visar i sina prognoser för BNP-utvecklingen en negativ utveckling 2023, -0,7 % respektive -0,4 %. Arbetslösheten väntas därför vända uppåt igen under 2023. Hur arbetslöshet och löneutveckling kommer att utvecklas är dock svårt att förutse. Avvägningarna i både penningpolitik och finanspolitik blir känsliga, inflationen ska bekämpas samtidigt som konjunkturläget inte får försämrats så mycket att ekonomin helt stannar av med stora negativa effekter.

Mätningar av hushållens och företagens syn på framtiden visar på snabbt fallande framtidstro. Samtidigt finns en möjlighet att arbetsgivare i den bristsituation på arbetskraft som råder inom många branscher, yrken och geografiska områden försöker att behålla sina anställda så länge som möjligt. Inflationen väntas även 2023 ligga betydligt över normala nivåer, men de högre räntenivåerna väntas ge effekt på konjunkturläget och därmed kommer också räntenivåerna att stabiliseras.

Befolkningsutveckling

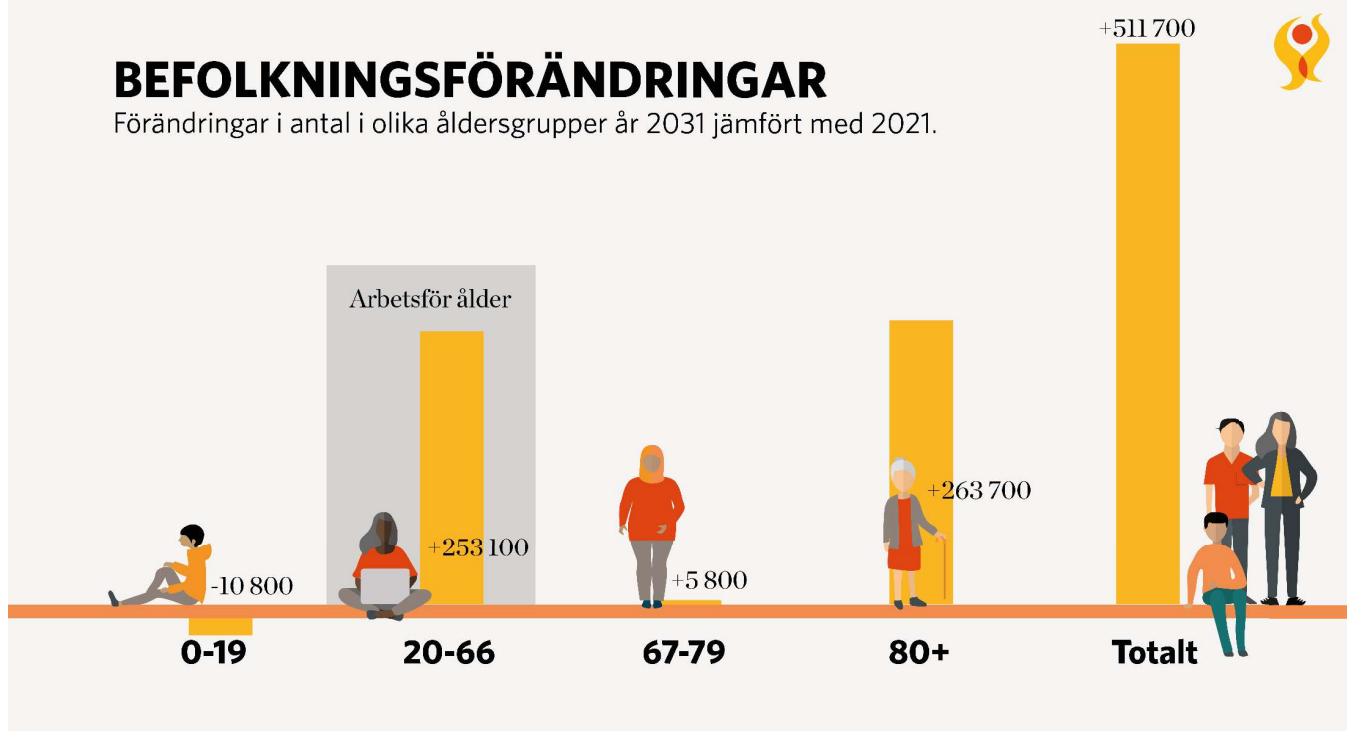
I Statistiska centralbyråns, SCB:s, rapport Sveriges framtida befolkning 2022-2070 konstateras att befolkningen ökat med nästan 1 miljon personer från 9,5 till 10,5 miljoner under de 10 åren 2011-2021. Det motsvarar en ökning på 10,2 procent eller 1,02 procent per år. De kommande 10 åren (2022-2031) beräknas befolkningen fortsätta öka, men i en långsammare takt. År 2031 beräknas folkmängden ha ökat med drygt 500 000 och vara nära 11 miljoner. Det motsvarar en ökning med 4,9 procent, eller 0,49 procent per år.

En ökande livslängd leder till en åldrande befolkning. År 2021 var något mer än var femte person i Sverige 65 år eller äldre. SCB:s framskrivning visar att 2070 är var fjärde person 65 år eller äldre och andelen över 80 år har dubblats till drygt 10 %. En stor del av den relativa ökningen sker på 2020-talet då andelen personer som är 80 år eller äldre ökar från 5,2 % till 7,5 %. När det gäller barn och ungdomar så väntas utvecklingen vara svagt negativ både under 2020-talet och på lång sikt fram till 2070. Antalet personer i de mest yrkesverksamma åldrarna, 25-64 år, ökar reellt men minskar som andel av befolkningen. Från 51 % 2021 till 47 % år 2070.

SCB:s befolkningsprognos från 2022 pekar på en relativt plan utveckling för Tibro fram till 2030 med årliga ökningarna på runt 15 invånare per år. Utvecklingen under 2022 fram till och med oktober innebär en mycket starkare utveckling. Under de 10 första månaderna 2022 har antalet invånare ökat med cirka 120 personer. En nivå för årlig befolkningsökning, som kommunen inte sett sedan 1970-talet om den står sig. Ett enskilt år kan präglas av till exempel tomt- och bostadsutbud och därmed bli missvisande. En positiv utveckling av näringslivet i Tibro och Skaraborg, bland annat genom Volvos aviserade batterifabrik i Mariestad, kan innebära att befolkningsutvecklingen blir betydligt starkare än väntat.

BEFOLKNINGSFÖRÄNDRINGAR

Förändringar i antal i olika åldersgrupper år 2031 jämfört med 2021.

Källa och diagram: SKR:s ekonomirapport maj 2022

Budget 2023-2025

Tabell: Andel av skatter och bidrag 2019-2023

Poster som andel av skatter och statsbidrag	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Verksamhetens intäkter och kostnader	-96,8%	-96,1 %	-95,8 %	-94,8 %	-93,9 %
Avskrivningar	-3,4 %	-3,9 %	-4,5 %	-4,3 %	-4,6 %
Verksamhetens nettokostnader	-100,2%	-100,0%	-100,3 %	-99,1%	-98,6 %
Finansnetto	1,5 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %	0,4 %
Resultat	1,3 %	1,2 %	0,9 %	2,2 %	1,8 %

Resultat

Det budgeterade resultatet uppgår till 14,2 mnkr, motsvarade 1,8 % av skatter och statsbidrag, efter att skattesatsen höjts med 50 öre till 21,71 %. Höjningen innebär 12,4 mnkr i ökade intäkter 2023. Att resultatet inte ökar trots en skattehöjning beror på att kommunens kostnader för pensioner ökar med 22,5 mnkr mellan 2022 och 2023.

Tabell: Budgeterat resultat respektive utfall 2018-2021 samt prognos 2022 per 31/8 (mnkr)

Årets resultat	2018	2019	2020	2021	2022
Budget	11,2	8,4	8,2	6,2	15,7
Utfall/Prognos	16,6	28,3	15,0	71,9	-32,9
Avvikelse	5,4	19,9	6,8	65,7	-48,5

Kommunens intäkter från skatter och statsbidrag budgeteras till 770,5 mnkr. Det är en ökning med 47 mnkr eller 6,5 % jämfört med budget 2022. Tre bakomliggande anledningar till detta kan nämnas; konjunkturutvecklingen, ett ökat invånarantal och skattehöjningen. Efter den kraftiga nedgången 2020 på grund av covid-19-pandemin har konjunkturuppgången varit betydligt starkare än vad som bedömdes då budgeten för 2022 lades. Sysselsättningen och skatteunderlaget har både 2021 och 2022 utvecklats betydligt bättre än dåvarande prognoser och prognosen i oktober 2022 pekar på ett överskott med 13,7 mnkr avseende skatteintäkter (exklusive generella statsbidrag).

Budgeten baseras på 11 400 invånare per den 1/11-2022, vilket är 125 fler än för ett år sedan. Då varje invånare motsvarar cirka 60 tkr i ökade skatteintäkter och generella statsbidrag så bidrar det ökade antal invånare med totalt 7,5 mnkr. Därtill bidrar den höjda skattesatsen med 12,4 mnkr i 2023 års ökade intäkter.

I nedanstående tabell jämförs budget 2021 och budget 2022 avseende olika delar i intäkter från skatter och statsbidrag.

Tabell: Skatter och statsbidrag (mnkr)

Delposter skatter och statsbidrag	2022	2023	Förändring
Skatteintäkter inkl. slutavräkning	497,1	536,3	39,2
Inkomstutjämning	167,4	183,8	16,4
Kostnadsutjämning	10,9	15,5	4,6
LSS-utjämning	-8,3	-11,8	-3,5
Regleringsbidrag	28,4	17,4	-11
Fastighetsavgift	28,0	29,4	1,4
Summa skatter och statsbidrag	723,5	770,5	47,0

I budgetarna för 2019-2021 baserades det positiva resultatet på ett positivt finansnetto. Verksamheternas nettokostnader uppgick då till över 100 %, vilket innebär att mer än alla intäkter från skatter och statsbidrag användes i verksamheterna. I 2022 års budget sjönk verksamheternas nettokostnader till 99,1 % av skatter och statsbidrag och i 2023 års budget har den sjunkit ytterligare till 98,6 %. Verksamheternas nettokostnader inklusive avskrivningar ökar med 42,4 mnkr eller 5,9 % jämfört med budget 2022.

Noterbart är att pensionskostnaderna står för mer än hälften av ökningen, 22,5 mnkr. Det är de som är orsaken till den höga ökningen.

Avskrivningarna som andel av skatter och statsbidrag har ökat och kommer att fortsätta öka i och med att flera stora investeringsprojekt genomförs eller pågår. Efter en temporär nedgång i budget 2022 så ökar åter denna andel (till 4,6 %) då ombyggnationerna av reningsverket och Fågelvikskolan börjar skrivas av under 2023. 2024 då hela ombyggnaden av Fågelvikskolan står klar liksom den nybyggda Ransbergs skola, så uppgår avskrivningarnas andel till cirka 5 % sav katter och statsbidrag att jämföra med 3,0 % i 2016 års budget.

Finansnettot, som till följd av upplåning och kraftigt ökade räntor sjunker markant, budgeteras till 3,1 mnkr (9,2 mnkr 2022). Kommunens avkastning på placerade medel är budgeterad till 9,5 mnkr. Kommunens räntekostnader för lån ökar från 0,6 mnkr i budget 2022 till 7,7 mnkr i 2023 års budget. 2024 och 2025 väntas finansnettot sammanlagt ligga runt +/-0.

Driftbudget

Nämndernas driftbudgetramar har justerats för 2022 års löneökningar och för 2023 års lönerevision finns 11,6 mnkr avsatt under kommunstyrelsen. Detta motsvarar cirka 3 % i löneökning från första april 2023. Kompensation gällande inflation för material och tjänster är generellt utlagd med 2,5 % men vissa tjänster (livsmedel, externt förhyrda lokaler) har kompenserats utifrån indexutvecklingen. Under 2022 har inflationen varit mycket hög och kraftigt överstigit den budgetuppräknings som gavs i budgeten för året. Inflationen väntas även 2023 bli hög, SKR bedömde i oktober KPIF till 5,0 % för 2023, och inflationen drabbar ibland verksamheterna först när avtal löper ut. Stor osäkerhet råder gällande energipriserna och elpriserna väntas bli höga under vinter 2022/2023. I praktiken innebär de höga prisökningarna 2022 och prisökningar över 2,5 % 2023 ett sparbetande för nämnderna.

Befolkningsutvecklingens effekter på verksamhetsbehov har skattas utifrån SCB:s befolkningsprognos från våren 2022. Socialnämnden har erhållit 4,3 mnkr för att fler äldre invånare innebär ökade kostnader inom äldreomsorgen.

Nämndernas ramar har reducerats med totalt 3,0 mnkr som ett effektiviseringskrav. Kravet motsvarar en reduktion med 0,5 %

av driftbudgetramarna för barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden medan övriga nämnders effektiviseringskrav motsvarar 1 %.

Utöver tillskott till finansförvaltningen om 22,5 mnkr för att täcka ökade pensionskostnader har medel också tillförts för att täcka ökade kapitalkostnader. Det engångsanslag om 3,5 mnkr som tillkom 2022 för att motverka arbetslöshet och utanförskap kvarstår även 2023. Anslaget är lagt under kommunstyrelsen men kommer i praktiken att nyttjas av verksamhetsnämnderna under ledning av kompetenscenter under barn- och utbildningsnämnden.

Investeringsbudget

Tibro kommun har aldrig haft en så hög investeringsbudget som 2022-2023. Totalt för de båda åren rör det sig om 337 mnkr. Nybyggnationen av Ransbergs skola och en omfattande ombyggnation av Fågelvikskolan väntas bli klara under 2023. Av 2023 års investeringsbudget om 158,7 mnkr står dessa båda projekt för 134,2 mnkr. Av de 158,7 mnkr är 49,8 mnkr eller 31,4 % självfinansierade och kassaflödesbudgeten visar på ett lånebehov om 133 mnkr under 2023.

Budget 2023 Härledningstabell	Budget 2022	Löne- och pris- kompensation	Volymkom- pensation	Engångs- anslag*	Tillskott, avdrag, flytt m.m.	Budget 2023
Kommunfullmäktige	4,0	0	0	-0,1	0	3,9
Kommunstyrelsen	61,1	4,2	0	-0,3	0,8	65,8
<i>varav avsatt för löneökningar</i>	8,5	0	0	0	3,2	11,6
Barn- och utbildningsnämnd	314,3	8,4	0	-0,4	2,0	324,3
Byggnads- och trafiknämnd	3,4	0,1	0	-0,2	0	3,3
Kultur- och fritidsnämnd	27,5	0,6	0	0,2	0,4	28,7
Samhällsbyggnadsnämnd	54,0	0,5	0	-1,0	4,4	57,9
<i>varav kapitalkostnader</i>	30,8	0	0	0	0,4	34,8
Socialnämnd	256,4	5,8	4,3	0	0,8	267,3
Kollektivtrafiknämnd	2,2	0	0	0	0,1	2,3
Finansförvaltning	-5,7	0	0	-1,0	12,6	5,9
Summa kommunbidrag	717,1	19,6	4,3	-2,8	21,2	759,4

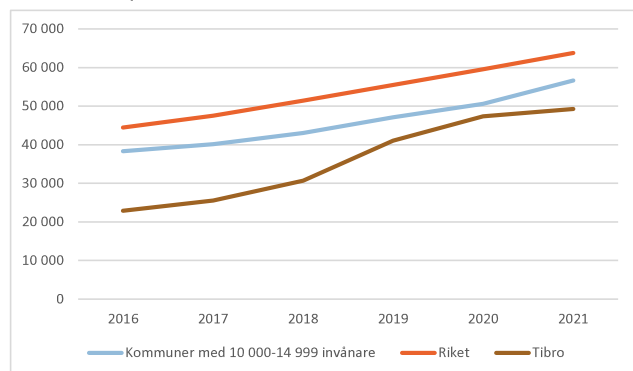
*Engångsanslag 2022 avgår och nya engångsanslag för 2023 tillkommer.

Balans- och kassaflödesbudget

Tibro kommun har efter en lång period av relativt låga investeringar gått in i en period med mycket höga investeringsnivåer. Balansbudgeten visar att de materiella tillgångarna vid 2023 års slut uppgår till 851 mnkr. Som en jämförelse kan noteras att vid utgången av 2016 uppgick de materiella anläggningstillgångarna till 253 mnkr. Det innebär en ökning med cirka 600 mnkr på sju år. Vid en jämförelse av materiella anläggningstillgångar per invånare jämfört med andra kommuner så framgår detta tydligt.

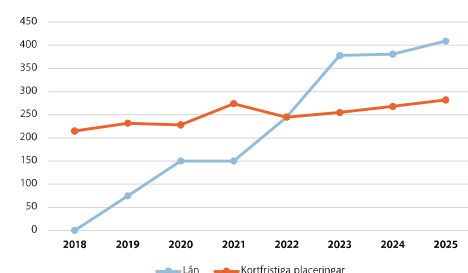
Tibro låg 2016 på en mycket låg nivå som följd av en lång period utan stora investeringar i verksamhetsfastigheter. 2016 uppgick Tibros materiella anläggningstillgångar per invånare till ungefär hälften av riksgenomsnittet och 59 % i jämförelse med kommuner med en befolkning på 10 000-14 999 invånare. Tibro har, som nedanstående diagram visar, närmast sig rikssnittet snabbt. Framförallt på grund av byggnationen av Baggeboskolan men också till följd av en i övrigt hög investeringsnivå. 2021 innebar en viss utplaning för Tibro men med de 337 mnkr som investeras 2022-2023 ändras detta snabbt. Efter 2023 är det troligt att kommunen kommer att ligga i nivå med rikssnittet och över kommuner i motsvarande storlek.

Diagram: Materiella och immateriella anläggningstillgångar kommunen, kr/invånare 2016-2020.

Kommunen kan inte självfinansiera de investeringsnivåer som budgeteras för 2023-2025. Självfinansieringsgraden för de tre åren under perioden är 60 %, då 164 av investeringsbudgetens 273 mnkr täcks av resultat och avskrivningar. I balans- och kassaflödesbudgetarna visar sig detta i form av ökad upplåning och skuldsättning. Kommunen behöver under perioden ta upp lån om 164 mnkr och låneskulden ökar därmed från 245 mnkr vid utgången av 2022 till 409 mnkr vid årets slut 2025. Kassaflödesbudgeten baseras på att kommunens placerade medel behålls och växer med budgeterad avkastning. Vid utgången av 2025 beräknas dessa uppgå till 282 mnkr. Den förändrade balansräkningen visar sig också i en snabbt sjunkande soliditet. Från att ha legat på nivåer runt 70 % under hela 2010-talet så minskar denna med början 2019 fram till 2023 till 53 %. Om kommunens ansvarsförbindelse för pensioner tas i beaktande i soliditetsmättet så uppgår soliditeten vid utgången av 2023 till 35 %.

Diagram: Tibro kommuns lån och placeringar, mnkr. Utfall 2018-2021, prognos/budget 2022-2025

Plan 2023-2024

I och med att skatteunderlagsutvecklingen dämpas från 2023, att avskrivningarna ökar markant 2024 och att finansnettot successivt kommer försämrats med stigande låneskuld och räntenivåer så är utrymmet för verksamhetens nettokostnader att växa begränsat 2024-2025. I resultatbudgeten för 2024-2025 har antagits att kommunen ska uppnå ett resultat om 2 % av skatter och statsbidrag, vilket motsvarar cirka 16 mnkr. Med de bedömningar av skatteintäkter, finansnetto och avskrivningar som gjorts skulle ökningarna av verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar endast kunna bli cirka 21 mnkr eller 2,9 % 2024-2025. Löne- och prisökningar och fortsatta volymökningar inom främst äldreomsorgen innebär att övriga verksamhetskostnader måste sänkas om inte medel tillförs.

Finansiella mål, balanskrav och god ekonomisk hushållning

Tibro kommun har tre finansiella mål avseende resultatnivå (6 mnkr), självfinansiering av investeringar (100 %) och att den avgiftsfinansierade verksamheten ska uppvisa överskott eller 0-resultat. I budgeten uppnås två av tre mål 2023, ett resultat på över 6 mnkr och 0-budget för avgiftsfinansierad verksamhet. De 49,8 mnkr som resultat och avskrivningar motsvarar i självfinansiering 2023 räcker inte för att finansiera investeringarna mer än till cirka en tredjedel eller 31 %.

Kommunen uppfyller balanskravet i och med att intäkterna överstiger kostnaderna i budgeten då den realisationsvinsten (försäljningsdel av Nyboskolan) som ingår i budgeten endast uppgår till 1,9 mnkr.

Måluppfyllelse av finansiella mål	Mål	Budget 2023	Uppnås
Årets resultat (mnkr)	6,0	14,2	Ja
Investeringar självfinansieras (%)	100	31	Nej
Avgiftsfinansierad verksamhet ska minst ge nollresultat (mnkr)	0	0	Ja

Kommunens finansiella mål är tagna långt tillbaka i tiden. Kopplat till begreppet god ekonomisk hushållning är den knappa procent (0,8 %) av skatter och statsbidrag som resultatet 6 mnkr uppgår till inte långsiktigt hållbart. Kommunens resultatmål räcker inte för att på sikt inflationsskydda det egna kapitalet och det räcker inte heller till att betala av lånen som tas upp för nuvarande investeringar innan det är dags att reinvestera i dessa. Kommunen kommer dock från en relativt stark ekonomisk ställning med hög soliditet, låga lån och placerade medel. Kommunens ställning kan därför sägas leva upp till begreppet god ekonomisk hushållning.

Väsentliga personalförhållanden

Arbetsgivarpolitik och personalfrågor

Tibro kommun vill genom sin arbetsgivarpolitik vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare, där medarbetare vill och kan göra skillnad för Tibros invånare. För att uppnå detta krävs ett aktivt och systematiskt arbete med särskilt fokus på arbetsmiljöområdet och strategisk kompetensförsörjning.

Genom att tydliggöra verksamheternas mål och uppdrag, syfte och förväntningar på både grupp- och individnivå skapas förutsättningar för en trygg och utvecklande arbetsmiljö. Ett systematiskt, inkluderande och tydligt arbetsmiljöarbete där våra ledare involverar sina medarbetare är avgörande för Tibro kommuns förutsättningar att skapa en hållbar och utvecklande kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjningen ska bidra till att säkerställa att rätt kompetens finns på kort och lång sikt. För att nå en hållbar kompetensförsörjning krävs ett tydligt och kommunikativt ledarskap, främjande av medarbetarengagemang samt fokus på lönebildning, hälsa, jämställdhet och mångfald.

Dessa faktorer påverkar tillsammans arbetsgivarens förmåga att engagera, utveckla och attrahera medarbetare att vilja arbeta i Tibro kommun. Investeringar och strategiskt fokus på arbetsmiljöfrågorna är tätt sammankopplade med förutsättningarna för att skapa en hållbar och utvecklande kompetensförsörjning. Dessa två huvudområden blir därför avgörande för att Tibro kommun ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, såväl internt som externt.

Hållbart medarbetarengagemang

Hållbart medarbetarengagemang, HME, mäter ledarskap, motivation och styrning. HME är ett mått på hur väl medarbetarnas kompetens tas tillvara. Kommunens mål är att HME-värdet ska vara minst 80. Den senaste mätningen gjordes hösten 2020 och värdet uppgick då till 78. En ny mätning görs senhösten 2022.

Att attrahera, engagera och utveckla rätt medarbetare på rätt plats är helt avgörande för att nå goda resultat i kommunens verksamheter. Medarbetarna är nyckelspelare för att Tibro kommun ska nå framgång. Detta förutsätter ett arbetsklimat och en kultur som bygger på förtroende och tillit där varje medarbetares engagemang och kunskaper tas tillvara. I mötet med medborgarna är värdegrund och bemötande en avgörande och viktig faktor.

Ledarskapet är en viktig nyckel till att skapa engagemang, vilket görs genom att tydligt förmedla verksamhetens mål och uppdrag, syfte och förväntningar på både grupp- och individnivå. Ledarskapet ska bidra till att sprida energi, skapa stolthet och tillföra glädje i varje medarbetares uppdrag.

Sjukfrånvaron ska sänkas

Tibro kommun ska verka för att vara en hälsofrämjande arbetsplats där chefer och medarbetare aktivt bidrar till att främja hälsa. Arbetsmiljö och trivsel är viktiga faktorer för att kommunens

medarbetare ska ha rätt förutsättningar att leverera service med kvalitet till kommunens invånare.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har tillsammans med centrala fackliga organisationer tecknat en avsiktsförklaring om "hållbart arbetsliv" som innebär förslag på åtgärder för friskare arbetsplatser. Detta långsiktiga arbete har som fokus att erbjuda god arbetsmiljö och hållbart låg sjukfrånvaro. Tibro kommun har under 2022 formulerat ett antal aktiviteter för att som arbetsgivare aktivt arbeta för en hållbar, främjande och sund arbetsmiljö.

En avgörande faktor för att minska sjukskrivningstalen är, förutom att arbeta för en hälsofrämjande arbetsplats, att fånga upp tidiga signaler på ohälsa. Det innebär bland annat att som chef ha tidig och löpande kontakt med medarbetare som visar tecken på ohälsa, vilket givetvis även gäller medarbetare med pågående sjukskrivning. Chefer har ett ansvar att tillämpa och följa kommunens rehabiliteringsriktlinjer och som medarbetare finns en skyldighet att medverka i sin egen rehabilitering.

Enligt kommunens arbetsmiljöpolicy ska Tibro kommun arbeta systematiskt för att främja hälsa, förebygga ohälsa och olycksfall samt för att uppnå en god social, organisatorisk och fysisk arbetsmiljö. En utvärdering av det systematiska arbetsmiljöarbetet görs årligen.

Lönebildning

Enligt den kommunala sektorns centrala löneavtal ska lönebildning och lönesättning bidra till att arbetsgivaren når verksamheternas mål. Lönen ska därmed stimulera till förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet. Lönen ska vara individuell och differentierad och bidra till att rekrytera och behålla personal. Löneprocessen ska vara känd av chefer och medarbetare i hela organisationen. Det innebär att den aktivt ska förankras och bearbetas i respektive arbetsgrupp, till exempel på arbetsplatsträffar.

Löneutrymmet är beroende av vad som framgår av centrala avtal samt av:

- Kommunens ekonomi
- Marknadssituationen (konkurrensen om arbetskraften)
- Det finansiella läget i landet

Jämställdhet och mångfald

Samtliga medarbetare ska behandlas likvärdigt oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Genom ett aktivt jämställdhets- och mångfaldsarbete förbättras kommunens möjlighet att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla god kompetens.

Att arbeta aktivt med jämställdhets-, inkluderings- och mångfaldsfrågorna bidrar också till att Tibro kommun blir en attraktiv arbetsgivare, vilket är viktigt för att klara kompetensförsörjningen på kort och lång sikt.

Strategiska mål

Vart fjärde år antar kommunfullmäktige strategiska mål som är styrande för kommunens arbete. Utifrån de strategiska målen fastställer nämnder och styrelser årligen verksamhetsplaner. I verksamhetsplanerna, som finns med som bilaga till budgeten, presenteras de prioriterade utvecklingsområden och uppdrag som respektive nämnd och styrelse ska arbeta med i syfte att uppnå målen.

Utifrån visionen och omvärlds- och nulägesanalyser av Tibro kommuns verksamheter har tre strategiska mål identifierats. Målen tar fasta på de områden där Tibro kommun har utmaningar för att kunna nå visionen.

Målen har en målformulering, en beskrivande text som sätter målformuleringen i sitt sammanhang samt målpunkter för att ytterligare förstärka de bärande delarna i målet. Till respektive

mål har indikatorer för uppföljning knutits. Indikatorerna är fastställda av kommunfullmäktige och pekar på områden där Tibro kommun har utmaningar. Det är indikatorer där det kan vara en negativ trend och det kan också vara områden där Tibro ligger sämre till jämfört med riket. På nämnds- och förvaltningsnivå sker uppföljning med hjälp av kompletterande indikatorer. Nämndernas verksamhetsplaner återfinns i bilaga.

Mål 1: Alla är självförsörjande och har en meningsfull vardag

Tibro kommun ska medverka till att ge barn och unga goda framtidsförutsättningar. Vi ska stärka samverkan med näringsliv, civilsamhälle och skola/utbildning. Vi ska verka för ett gott näringslivsklimat, stimulera hållbart entreprenörskap och underlätta företagsetableringar för fler arbetstillfällen. Genom att främja föreningsliv och möten mellan människor ser vi att vi kan bidra till en meningsfull tillvaro och minska utanförskapet.

- Ge barn och unga goda framtidsförutsättningar
- Stärka samverkan med näringsliv, civilsamhälle och skola/utbildning
- Verka för ett gott näringslivsklimat, underlätta företagsetableringar och stimulera hållbart entreprenörskap
- Främja föreningsliv och meningsfull tillvaro för kommunens invånare

Indikatorer för måluppföljning	Ingångsvärde	Utfall 2019/2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Trend	Målvärde 2023
Vuxna biståndstagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,3 (2019)	1,4 (2020)	1,5	**		1,1
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	10,4 (2018)	9,1 (2020)	**	**		10,0
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	35 (2019)	57 (2020)	38	**		75
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde andel (%) av registerbaserad arbetskraft*	5,6 (2019)	6,6 (2020)	6,7	**		5,0
Elever i årkurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, (%)	80,5 (2019)	77,4 (2021)	73,3	**		85
Gymnasieelever med examen inom 4 år, (%)	67,2 (2019)	71,9 (2020)	72,1	**		75
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, (%)	71 (2018)	70 (2020)	70	**		74
Svenskt näringslivs ranking, placering	173 (2020)	173 (2020)	164	129		100

* Från och med 2021 redovisas endast årsmedelvärde. Tidigare användes mars månads värde. Från 2021 byttes nyckeltalet till årsmedelvärde. Tidsserien bakåt avser också årsmedelvärde. ** Utfall ännu ej publicerat.

Mål 2: Tibro är en livskraftig boendekommun

Tibro kommun arbetar för att stödja en konkurrenskraftig handel och en positiv utveckling för näringslivet i Tibro. Den upplevda tryggheten ska öka, kvaliteten i förskolan och grundskolan ska vara hög och vi ska främja nya sätt för människor att mötas – det ska vara gott att leva hela livet i Tibro. Genom att skapa attraktiva och klimatsmarta boendemiljöer med ett varierat bostadsutbud ska vi främja Tibro som boendekommun. Vi ska också ge tillgång till en meningsfull fritid och naturnära rekreation. Centrala Tibro ska utvecklas till ett levande och grönt centrum där vi tillgängliggör platser och lokaler för såväl invånare som besökare. Vi ska nyttja närheten till en större arbetsmarknad och utbildning och möjliggöra hållbart resande, både inom och utanför kommunen.

- Öka den upplevda tryggheten och främja nya sätt för människor att mötas
- Hög kvalitet i förskolan och grundskolan
- Skapa attraktiva och klimatsmarta boendemiljöer med ett varierat bostadsutbud
- Ge tillgång till en meningsfull fritid och naturnära rekreation
- Utveckla ett levande och grönt centrum med fler offentliga mötesplatser
- Möjliggöra hållbart resande – både inom och utanför kommunen
- Nyttja närheten till en större arbetsmarknad och utbildning

Indikatorer för måluppföljning	Ingångs- värde	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Trend	Målvärde 2023
Medborgarundersökningen: Kommunen är en bra plats att bo och leva på, (%)*	91,1 (2021)	-	91,1	-		94
Medborgarundersökningen: Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, (%)*	51,0 (2021)	-	51,0	-		53
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, (%)	29 (2018)	31	30	**		24
Elever i åk 5: "Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%)						
Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus under året, antal/1000 invånare	1,9 (2019)	3,4	1,2	**		4,0

Mål 3: Vi levererar kvalitativ välfärd med invånaren i centrum

Vårt arbete ska präglas av en aktiv tillitsbaserad dialog som främjar lärande, utveckling och engagemang – hos såväl medarbetare som invånare. För att klara välfärdsuppdraget ska vi inspireras av goda exempel, bygga nätverk och samverka med andra. Vi ska dra nytta av vårt läge i en växande pendlingsregion för att säkra kommunens kompetensförsörjning. Kommunens organisation ska vara långsiktigt hållbar ur såväl ett hälsoperspektiv som ett ekonomiskt perspektiv. Vi ska nyttja digitaliseringens möjligheter för att skapa effektivitetsvinster och ökad tillgänglighet. Vi ser samtidigt att vi behöver minska vår klimat- och miljöpåverkan när vi utför vårt uppdrag.

- Aktiv tillitsbaserad dialog som främjar lärande, utveckling och engagemang hos såväl medarbetare som invånare
- Inspireras av goda exempel, bygga nätverk och samverka med andra för att klara välfärdsuppdraget
- Dra nytta av vårt läge i en växande pendlingsregion för att säkra kommunens kompetensförsörjning
- Nyttja digitaliseringens möjligheter för att skapa effektivitetsvinster och ökad tillgänglighet
- Minska vår klimatpåverkan när vi utför vårt uppdrag

Indikatorer för måluppföljning	Ingångs- värde	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Trend	Målvärde 2023
Medborgarundersökningen: Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, (%)*	83,9 (2021)	-	83,9	-		85
Medborgarundersökningen: Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, (%)*	21,6 (2021)	-	21,6	-		23
HME, medarbetarengagemang totalt kommunen	78 (2018)	78	-	**		80
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	6,5 (2019)	8,1	7,1	**		6,0
Tillgång till, inklusive absolut närhet till, bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	88 (2019)	91	93	**		95
Tillgänglighet e-post, (%)	78 (2019)	69	78	**		95
Tillgänglighet telefoni (%)	47 (2019)	43	41	**		75

* Medborgarundersökningen har en ny form från och med 2021 - tidigare värden är ej jämförbara. **Utfall ännu ej publicerat

Finansiella rapporter

Resultatbudget (mnkr)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	165,1	200,0	205,0	210,0
Verksamhetens kostnader	-850,8	-923,8	-949,9	-976,6
Avskrivningar	-31,3	-35,6	-40,0	-42,0
Verksamhetens nettokostnader	-717,0	-759,4	-784,9	-808,6
Skatteintäkter	497,1	536,3	560,7	583,9
Generella statsbidrag och utjämning	226,4	234,2	239,9	241,7
Verksamhetens resultat	6,6	11,1	15,6	16,9
Finansiella intäkter	11,3	11,0	14,3	14,9
Finansiella kostnader	-2,2	-7,9	-13,9	-15,3
Resultat efter finansiella poster	15,7	14,2	16,0	16,5
Årets resultat	15,7	14,2	16,0	16,5
Årets resultat i förhållande till skatter och bidrag	2,2 %	1,8 %	2,0%	2,0%

- Skatteintäkterna baseras på SKR:s bedömningar från oktober 2022. Intäkterna har baserats på 11 400 invånare per den första november 2022 och på bedömningen att befolkningen därefter ökar med 25 personer per år.
- Kommunens budgeterade resultat för 2024-2025 har antagits uppgå till 2 % av skatter och statsbidrag. Avskrivningar har beräknats utifrån investeringsbudgeten. Utifrån detta kan verksamhetens intäkter och kostnader öka netto med 21 mnkr 2024 och 22 mnkr 2025.
- Balans- och kassaflödesbudgeten baseras på 2021 års bokslut och kommunens prognos per den 31/8 gällande driftresultat och investeringsutfall 2022. Av 2022 års investeringsbudget har antagits att kommunfullmäktige beslutar om att föra över 2 mnkr till 2023.
- Under hela planperioden förutsätts kommunen ta upp nya lån för att finansiera planerade investeringar. Kommunens kortfristiga placeringar behålls och växer med förväntad avkastning (4,2% och 5 % per år 2024-2025) under perioden.

Balansbudget (mnkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	835,2	838,4	867,3
Finansiella anläggningstillgångar	16,0	17,1	18,2
Summa anläggningstillgångar	851,2	855,5	885,5
Omsättningstillgångar			
Exploateringsmark	0	0	0
Fordringar	63,9	63,9	63,9
Kortfristiga placeringar	255,4	268,2	281,6
Kassa och bank	10,1	10,2	10,1
Summa omsättningstillgångar	329,4	342,2	355,6
Summa tillgångar	1180,5	1197,8	1241,1
Eget kapital			
Årets resultat	14,2	16,0	16,5
Resultatutjämningsreserv	0	0	0
Övrigt eget kapital	616,0	630,2	646,2
Summa eget kapital	630,2	646,2	662,7
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner	12,7	12,6	12,2
Övriga avsättningar	5,2	3,9	2,7
Summa avsättningar	17,8	16,5	14,9
Skulder			
Långfristiga skulder	390,0	392,6	421,0
Kortfristiga skulder	142,5	142,5	142,5
Summa skulder	532,5	535,1	563,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1180,5	1197,8	1241,1
Ansvarsförbindelse pensioner inkl. löneskatt (Enligt prognos KPA sept 2022)	215,9	215,1	208,8

Kassaflödesbudget (mnkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	14,2	16,0	16,5
Justering för ej likviditetspåverkande poster	35,1	38,6	40,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	49,3	54,6	57,0
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning/minskning av kortfristiga placeringar	-10,4	-12,8	-13,4
Ökning/minskning av förråd och varulager	0	0	0
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	38,9	41,8	43,5
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	0	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-160,7	-43,3	-70,9
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-1,1	-1,1	-1,1
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-161,8	-44,3	-72,0
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	133,0	2,6	28,4
Amortering av långfristiga skulder	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	133,0	2,6	28,4
Årets kassaflöde	10,1	0,1	-0,1
Likvida medel vid årets början	0	10,1	10,2
Likvida medel vid årets slut	10,1	10,2	10,1

Driftbudget (mnkr)	Budget 2022	Budget 2023	Förändring
Kommunfullmäktige	-4,0	-3,9	0,1
Kommunstyrelsen	-61,1	-65,8	-4,7
varav Räddningstjänst Östra Skaraborg	-7,9	-8,8	0,9
varav kommunledningskontor	-36,9	38,4	1,5
Barn- och utbildningsnämnden	-314,3	-324,3	-10,0
varav styrning och ledning	-14,9	-13,8	-1,1
varav förskola	-70,8	-72,2	1,4
varav grundskola	-157,0	-163,8	6,8
varav gymnasieskola	-58,1	-61,8	3,7
varav kompetenscenter	-13,4	-12,7	-0,7
Byggnads- och trafiknämnden	-3,4	-3,3	0,1
Kultur- och fritidsnämnden	-27,5	-28,7	-1,2
Samhällsbyggnadsnämnden	-54,0	-57,9	-3,9
varav styrning och ledning	-3,3	-3,4	-0,1
varav gata och park	-10,4	-9,9	0,5
varav fastigheter	-9,5	-10,3	-0,8
varav kapitaltjänst	-30,8	-34,8	-4,0
varav fjärrvärme	0	0,5	0,5
Socialnämnden	-256,4	-267,3	-10,9
varav styrning och ledning	-16,0	-15,8	0,2
varav individ- och familjeomsorg	-46,4	-55,3	-8,9
varav vård och omsorg	-151,7	-156,3	-4,9
varav funktionsnedsättning	-42,3	-38,6	3,8
Kollektivtrafiknämnden	-2,2	-2,3	-0,1
Summa nämndverksamhet	-722,8	-753,5	-30,7
Finansförvaltningen	5,7	-5,9	-11,6
varav PO-pålägg	40,0	48,0	8,0
varav pensionskostnader	-41,0	-65,7	-24,7
Summa verksamhetens nettokostnad	-717,1	-759,4	-42,3
Skatteintäkter och generella statsbidrag	723,5	770,5	47,0
Finansnetto	9,2	3,1	-6,1
Årets resultat	15,7	14,2	-1,5

Driftbudget 2023

För information gällande nämndernas driftbudgetramar, se avsnittet Driftbudget på sidan 13.

Kommunfullmäktige/kommunstyrelsen

I kommunfullmäktiges ram utgår anslaget om 0,3 mnkr för genomförande av val 2022. Överförmyndarverksamheten har tillförts 0,2 mnkr på grund av ökade kostnader för gode män och förvaltare via privata bolag.

Kommunstyrelsen har erhållit 1,0 mnkr i utökad ram för att täcka en högre avgift till Räddningstjänsten Skaraborg.

För att täcka ökade kostnader gällande IT-system så har bland annat budgeten avseende kommunstyrelsens anslag för oförutsett minskats med 1,0 mnkr till 0,5 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens ram har utöver pris- och lönekomensationer reducerats med 1,1 mnkr.

Statsbidragen till nämndens verksamhet förväntas minska med 1 mnkr jämfört med 2022.

Nämndens nettokostnader för köp av utbildningsplatser i grundskola förväntas öka med cirka 1,8 mnkr jämfört med budget 2022. Ökningen beror framförallt på skolkostnader i samband med att barn placeras utanför hemmet av individ- och familjeomsorgen. Även köp av platser inom gymnasieskolan beräknas öka med 1,4 mnkr till följd av fler elever.

Som en följd av att färre vuxna väljer att studera, då jobbtillgången är god, reduceras anslaget för köp av utbildningsplatser med 1,3 mnkr.

Satsningen med 3,5 mnkr mot arbetslöshet och utanförskap som inleddes 2022 fortgår även 2023. Kompetenscenter är utförare men anslaget finns under kommunstyrelsen.

Byggnads- och trafikinämnden

Byggnads- och trafikinämndens kostnader finansieras till cirka 40 % av externa intäkter (bygglovsavgifter med mera). 2023 kan bygglovsintäkterna bli lägre än tidigare på grund av att få tomter finns tillgängliga för försäljning.

Kollektivtrafikinämnden

För kollektivtrafikinämnden antas trafikkostnaderna öka med cirka 3 % och nämnden har därmed tillförts 0,1 mnkr. Ökade drivmedelspriser och en ny modell för kommunernas ersättningar för bland annat färdtjänstresor via Västtrafiks entreprenörsavtal är saker som påverkar kostnadsutvecklingen.

Kultur och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden har 2023 erhållit ett engångsanslag om 0,2 mnkr för att utreda en framtida arenalösning för friidrotten.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens budget för kapitalkostnader har utökats med 4 mnkr på grund av investeringar som färdigställs under året och högre internränta.

Det rörliga priset i kommunens elavtal innebär en stor ekonomisk osäkerhet inför 2023. Ett omfattande arbete med att spara energi i kommunens verksamheter påbörjades under tredje tertialen 2022.

Den höga inflationen under 2022 på material och tjänster innebär en ovisshet i budgetarbetet. Budgeten avseende livsmedelskostnader och hyror för externa lokaler har höjts extra mycket till följd av inflationen.

I och med att ombyggnationen av kommunens reningsverk färdigställs hösten 2022 och räntekostnaderna ökar så ökar kapitalkostnaderna inom VA-verksamheten. För att möta de ökade kostnaderna planeras VA-taxan höjas med 16 % till 2023.

Socialnämnden

Socialnämnden har i budget 2023 kompenserats med 4,3 mnkr för ett ökat antal äldre. Utöver pris- och lönekomensationer har nämndens ram reducerats med 1,2 mnkr.

Lägre kostnader inom verksamheten funktionsnedsättning avseende personlig assistans och gruppboende har möjliggjort en omfördelning av cirka 2,5 mnkr till äldreomsorgen i 2023 års budget.

Prognoserna under 2022 pekar på stora underskott för verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg samt äldreomsorg. Socialnämnden har under hösten beslutat ta fram åtgärdsplan för att uppnå ekonomisk balans. I arbetet med budget 2023 är det framförallt verksamhetsområdet äldreomsorg som har störst problem att nå ekonomisk balans.

Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skattefinansierade projekt:			
Barn- och utbildningsnämnden			
Fågelvikskolan inventarier (inkl KFN:s verksamheter)	11,0	0	0
BUN inventarier	0,5	0,5	0,5
Kommunstyrelsen			
Fågelvikskolan ombyggnation	74,0	0	0
KS oförutsedda investeringar	0,5	0,5	0,5
Kultur- och fritidsnämnden			
Konstnärlig utsmyckning väg 49/Fågelviksleden	0,6	0	0
Friluftsområden och friluftsbad	0,2	0,2	0,2
Hinderbana	0	0	0,5
Socialnämnden			
Inventarier	0,4	0,4	0,4
Samhällsbyggnadsnämnden			
Ransbergs skola nybyggnation/inventarier	49,2	2,1	0
Fastighetstekniska investeringar	6,0	7,0	7,0
Asfaltering	3,9	4,0	4,0
GC-väg Strandstaden-Ransbergs skola	3,5	0	0
Fordon och maskiner, Gata/Park	1,7	0	0
Gata/Park övriga investeringar	0,8	0	0
Slitlager Tidavadsgatan	0,5	0	0
Vändplats Grönhultsvägen	0	0,5	0
Ombyggnad nya Smulebergsskolan till förskola	0	0	50,0
Utrymme investeringar 2024-2025 ännu ej bundna till projekt	0	7,4	6,9
Summa - skattefinansierade projekt	152,6	22,6	70,0
Exploateringsprojekt helt/delvis intäktsfinansierade:			
Samhällsbyggnadsnämnden			
Baggebo 2	0,5	7,1	0,4
Summa - exploateringsprojekt	0,5	7,1	0,4

Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Avgiftsfinansierade projekt:			
Samhällsbyggnadsnämnden			
Reningsverk processombyggnad	5,0	0	0
Baggebo 2 anslutningsavgifter (intäkt)	0	-2,7	-2,8
Baggebo 2 VA	0,5	7,9	0
Galvledningar Fagersanna	0	1,0	0
Vattenverk maskinutbyte	1,0	0	1,0
Mätarbrunnar vatten	0	0,5	0
Relining avlopp	0,5	0,5	0,5
Dagvatten renovering	0	2,4	0
VA-ledningar upprustning	0	2,0	2,0
Stallvägen – vatten	0	0,7	0
Relining avlopp pumpstation Västana – Brostigen	0	1,5	0
Prästbolet anslutningsavgifter (intäkt)	-1,2	0	0
Övriga anslutningsavgifter vatten (intäkt)	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga anslutningsavgifter avlopp (intäkt)	-0,1	-0,1	-0,1
Summa – avgiftsfinansierade projekt	5,6	13,6	0,5
Summa investeringar	158,7	43,3	70,9

2023 års investeringsbudget uppgår till 158,7 mnkr. Tibro kommun skiljer på tre typer av investeringar: skattefinansierade investeringar, avgiftsfinansierade investeringar samt exploateringsinvesteringar.

Projektet Ransbergs skola avser nybyggnation av en F-6-skola för 175 elever. Total budget för projektet uppgår till 85,3 mnkr varav 49,2 mnkr år 2023. Skolan ska stå klar för inflyttning till vårterminen 2024.

I budget 2022-2024 finns 160 mnkr avsatta för en ombyggnation och inventarier av Fågelvikskolan. Denna ska i framtiden inrymma grundskola och grundsärskola årskurs 7-9, gymnasieskolans individuella program, kulturskola och fritidsgård. Ombyggnationen ska stå helt färdig till vårterminen 2024, men redan vid starten av vårterminen 2023 sker en första inflyttning till NO-salarna. Till höstterminen 2023 flyttar kulturskolan och fritidsgården in i de ombyggda lokalerna.

Den konstnärliga utsmyckningen i cirkulationsplatsen vid väg 49 kommer invigas sommaren 2023. En offentlig upphandling genomfördes under 2022 och konstnären Birgitta Muhr fick utsmysningsuppdraget av kultur- och fritidsnämnden i konkurrens med flera andra konstnärer.

Budgeten för kommunens planerade fastighetsunderhåll uppgår till 6 mnkr för 2023. Planerade åtgärder är bland annat nytt ventilationsaggregat och nytt golv i sporthallen samt fortsatt arbete med taksäkerhet på bland annat ishallen.

En asfalterad och belyst gång- och cykelväg på 3500 meter planeras mellan Strandstaden i Fagersanna och Ransbergs skola till en kostnad av 3,5 mnkr, under förutsättning att Tibro kommun får köpa en del av banvallen av Trafikverket samt att eventuell sanering utförts.

Baggebo 2 innebär exploatering av 55 villatomter samt 2 större tomter för radhus i anslutning till Baggeboskolan. Exploateringen delas in i 2 etapper. Del 1 innebär 27 nya villatomter och 2 tomter för byggnation av radhus. Etapp 2 innebär 28 nya villatomter. Den totala kostnaden för Baggebo 2 för att anlägga gata, gatu-belysning, parkyta och gång- och cykelväg uppgår till 8 mnkr (etapp 1: 4 mnkr och etapp 2: 4 mnkr). Tillkommande är kostnader för VA-ledningar för anslutning till tomtarna på 8,4 mnkr samt intäkter för anslutningar om 5,5 mnkr.

En ombyggnation av ett processverk för ökad kväverening i reningsverket planeras för att möta kommande krav på rening i samband med fler anslutningar till ledningsnätet, 5 mnkr. Övriga avgiftsfinansierade projekt avser utbyte och renovering genom reiling av avloppsledningar, utbyte av maskinutrustning på vattenverken samt fortsatt utbyte av galvledningar i Fagersanna, där de äldsta ledningar från 50-talet byts ut.

Flerårsprojekt (mnkr)	2020*	2021 *	2022	2023	2024	2025	Totalt
Ransbergs skola	0,4	5,0	28,6	49,2	2,1	-	85,3
Fågelvikskolan ombyggnation	-	0,1	73,9	74,0	0	-	148,0
Baggebo 2 exploatering exkl VA	-	-	-	0,5	7,1	0,4	8,0
Baggebo 2 Vatten & avlopp	-	-	-	0,5	7,9	-	8,4

*Belopp för 2020 - 2021 avser faktiskt utfall. 2022-2025 avser budgetbelopp.

